

ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอัตลักษณ์เมียงฝรั่ง
ในนวนิยายเรื่อง ข้าวนอกนา¹
The Relationship between Linguistic Devices and Identity
of Miafarang in Kawnokna

ทินวัฒน์ สร้อยกุดเรือ²

วิไลศักดิ์ กิ่งคำ³

วิภาวรรณ อยู่เย็น⁴

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษากับอัตลักษณ์เมียงฝรั่งใน นวนิยายเรื่อง ข้าวนอกนาซึ่งตีพิมพ์ครั้งแรกในปีพ.ศ. 2516 ผลการวิจัยพบว่า นวนิยายเรื่องข้าวนอกนาใช้กลวิธีทางภาษาต่างๆ เพื่อประกอบการสร้างอัตลักษณ์เมียงฝรั่ง ได้แก่ การเลือกใช้คำศัพท์ การใช้มูลบท การกล่าวอ้าง การประชด การใช้อุปลักษณ์ ทั้งนี้พบอัตลักษณ์เมียงฝรั่งทั้งสิ้น 8 อัตลักษณ์

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ในหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เรื่อง “ภาษากับอัตลักษณ์เมียงฝรั่งในวาทกรรมสาธารณะ”

² นิสิตปริญญาเอก หลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

³ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร.ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

⁴ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Abstract

This article examines the relationship between linguistic devices and identity of Miafarang in Khaw -Nok -Na, published in 1973. The results show that linguistic devices employed to construct identity of Miafarang were lexical choice, presupposition, claiming, irony, and rhetorical question. Eight identities of Miafarang were constructed from these linguistic devices.

เพลง “จดหมายจากเมียเช่า” แต่งโดยอาจินต์ ปัญจพวรรณ์ และขับร้องโดย มานี มณีวรรณ ซึ่งใช้เป็นเพลงประกอบละครสั้นทางสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ในปีพ.ศ. 2510 ถือเป็นวาทกรรมในยุคแรกๆ ที่นำเสนอปรากฏการณ์การแต่งงานของหญิงไทยกับชายฝรั่ง นอกจากนี้ นวนิยายเรื่อง “ข้าวนอกนา” แต่งโดยหม่อมหลวงศรีฟ้า (ลดาว์ลัย) มหาวรรณ ตีพิมพ์เป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2516 ก็ถือเป็นวาทกรรมยุคแรกที่สะท้อนภาพสังคมของ “เมียเช่า” เช่นกัน

วรรณกรรมถือเป็นสื่อมวลชนที่มีบทบาทในการประกอบสร้างแนวความคิดเกี่ยวกับเมียฝรั่งโดยเฉพาะอัตลักษณ์เมียฝรั่ง โดยที่สื่อมวลชนสามารถกระจายสาร(ตัวบท)เข้าไปถึงกลุ่มผู้รับสารได้เป็นจำนวนมาก วาทกรรมเมียฝรั่งที่ถูกสื่อและเผยแพร่ออกไปจึงมีอิทธิพลในการถ่ายทอดอัตลักษณ์เกี่ยวกับ “เมียฝรั่ง” ในวงกว้างและสร้างชุดความรู้ให้คนในสังคมอีกด้วย กลุ่มข้อมูลสารณะเหล่านี้จึงมีหน้าที่สร้างความหมายและความจริงบางประการซึ่งถือเป็น “ชุดความรู้” (Foucault 1980) ที่สื่อมวลชนนำเสนออัตลักษณ์ของเมียฝรั่ง ว่ามีลักษณะอย่างไร ผ่านกลวิธีทางภาษาต่างๆ “ในฐานะที่ภาษาเป็นเครื่องมือในการชี้้นำหรือกำหนดความคิดแบบแผนของผู้คนในสังคม” (ศิริพร ภัคดีมาสุข. 2553)

นวนิยายเป็นวาทกรรมสาธารณะ (Public Discourse) ประเภทหนึ่งที่มีบทบาทในการสร้างความหมายเกี่ยวกับเมียฝรั่งให้สังคมได้รับรู้ บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอ “อัตลักษณ์เมียฝรั่ง” จากนวนิยายเรื่องข้าวนอกนา โดยใช้กรอบทฤษฎีวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) ของแฟร์คลัฟ (Fairclough, 1992,1995) กรอบทฤษฎีนี้มุ่งศึกษาวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาในฐานะเครื่องมือที่สำคัญในการสื่อหรือถ่ายทอดแนวความคิด

อัตลักษณ์ หรืออุดมการณ์ ผู้วิจัยมุ่งวิเคราะห์ทฤษฎีทางภาษากับการประกอบสร้างแนวความคิดเกี่ยวกับ “อัตลักษณ์เมียฝรั่ง” ในนวนิยายเรื่องนี้ว่ามีอะไรบ้าง และวาทกรรมเหล่านี้ใช้ทฤษฎีใดในการสื่อแนวความคิดดังกล่าว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีทางภาษากับอัตลักษณ์เมียฝรั่งในนวนิยายเรื่องข้าวนอกนา

ขอบเขตของการวิจัย⁵

อัตลักษณ์ที่ปรากฏในบทความนี้เป็นอัตลักษณ์ที่ประกอบสร้างขึ้นโดยเป็นมุมมองของคนอื่นที่ไม่ใช่เมียฝรั่งเอง

นิยามศัพท์

อัตลักษณ์ หมายถึง กระบวนการประกอบสร้างทางสังคม ที่วิเคราะห์กระบวนการและการจัดกลุ่มความและการจำกัดความของการเป็นสมาชิก (Defena, 2006) ทั้งนี้สมาชิกจะมีความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลมีต่อคนอื่นว่า ฉันเป็นใคร ซึ่งจะเกิดขึ้นจากการปฏิสังสรรค์ระหว่างตัวเรากับคนอื่นโดยผ่านการมองตนเองและการที่คนอื่นมองเรา (ธีระ บุชบกแก้ว, 2553) อัตลักษณ์เมียฝรั่งในบทความนี้จึงเป็นการศึกษาความรู้สึกนึกคิดของบุคคลอื่น (บุคคลที่ไม่ใช่เมียฝรั่ง) ที่มีต่อเมียฝรั่งว่าเมียฝรั่งเป็นใคร

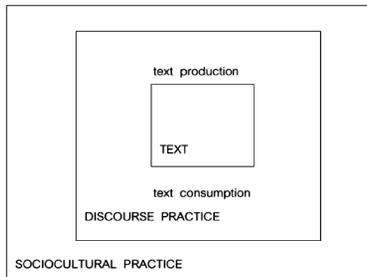
เมียฝรั่ง หมายถึง หญิงไทยที่มีสามีเป็นชาวตะวันตกซึ่งชายดังกล่าวมีลักษณะทางกายภาพสูง ขาว ผมหสีทอง นัยน์ตาสีฟ้า และการเป็นสามีภรรยาของทั้งคู่อาจมีทั้งทางนิตินัยและพฤตินัยหรืออย่างใดอย่างหนึ่ง

⁵ ข้อมูลในภาควิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาษากับอัตลักษณ์เมียฝรั่งในวาทกรรมสาธารณะ” ผู้วิจัยได้เลือกวาทกรรมสาธารณะ 3 ประเภท ได้แก่ วาทกรรมเพลง 19 ดับท วาทกรรมประเภทนวนิยายและ/หรือเรื่องสั้น 7 ดับท วาทกรรมประเภทข่าวในหนังสือพิมพ์ 70 ดับท โดยดับททั้งหมดผลิตขึ้นระหว่างปี พ.ศ.2510-2554

แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของการสร้างความหมายหรือความคิดต่างๆ ที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยมุ่งศึกษาวิถีทางการใช้อำนาจ การครอบงำ อุดมการณ์ อัตลักษณ์ และความไม่เท่าเทียมกันที่มีการตอกย้ำและผลิตซ้ำในสังคม (Fairclough, 1995, Van Dijk, 2001)

Fairclough (1995) นักภาษาศาสตร์ชาวอังกฤษได้เสนอกรอบการวิเคราะห์วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ไว้ 3 มิติ ได้แก่

จะเห็นได้ว่า กรอบแนวคิดดังกล่าวข้างต้นที่ Fairclough เสนอไว้นั้นได้เสนอรายละเอียดกว้างๆ ว่าควรจะวิเคราะห์วาทกรรมอย่างไร อย่างไรก็ตามผู้วิจัยจะประยุกต์ใช้แนวคิดทางด้านอรรถศาสตร์และวัจนปฏิบัติศาสตร์มาใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ด้วย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการสำรวจเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแต่งงานข้ามวัฒนธรรม พบงานวิจัยจำนวนหนึ่งซึ่งโดยมากเป็นงานทางด้านสังคมศาสตร์ที่ได้พยายามอธิบายปรากฏการณ์การแต่งงานของหญิงไทยกับชายชาวต่างชาติ วิธีการเชื่อมโยงหญิงไทยกับชายต่างชาติ สาเหตุและแรงจูงใจ ผลกระทบของการแต่งงานข้ามวัฒนธรรม อาทิ สุกางค์ และคณะ. (2542), ชัยพล (2542), รัตนา (2548), บัวพันธ์ (2548), สุภาภรณ์ (2548), ศิริรัตน์ (2549) และ นิชกมล (2550)

ในขณะที่งานวิจัยที่ใช้กรอบวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ในภาษาไทย พบว่ามีการศึกษาวิเคราะห์อุดมการณ์ ค่านิยมและการศึกษาอัตลักษณ์ ในสื่อสาธารณะต่างๆ อาทิ การศึกษาที่เน้นความสัมพันธ์ระหว่างภาษาการนำเสนอ อุดมการณ์ ค่านิยมในวาทกรรมประเภทโฆษณาหรือบทความหรือคอลัมน์ใน สื่อสิ่งพิมพ์ Panpothong (2007), Phakdeephassook (2007), รัชนิพันธ์ (2548), ชนกพร (2551), สุนทรรัตน์ (2552), วุฒินันท์ (2553), ศิริพร (2553), เพ็ญญา (2553), วิภาดา (2554) หรือ การศึกษาอุดมการณ์ในข้อมูลประเภทต่างๆ เช่นเอกสาร ราชการ พิมพ์ภาพรณ์ (2554) ในวรรณกรรม สรณีและคณะ (2549) รวมไปถึง ข้อความกระดานสนทนาในสื่ออินเทอร์เน็ต ธีระ (2553)

ผลของการวิจัย

1. ข้าวนอกนากับการผลิตตัวบท

“ข้าวนอกนา” เป็นวรรณกรรมที่สะท้อนภาพของหญิงไทยและผลิตผลที่เรียกว่าลูกครึ่ง หรือลูกผสมที่เกิดจากการเข้ามาใช้ประเทศไทยเป็นสถานที่พักผ่อน ของทหารอเมริกันในช่วงสงครามเวียดนาม วรรณกรรมเรื่องข้าวนอกนาคือพิมพ์ เป็นครั้งแรกในปี พ.ศ.2516 โดยสำนักพิมพ์บรรณกิจเทรดดิ้ง และได้รับการตีพิมพ์ อีกหลายครั้งจากหลายสำนักพิมพ์ จนเมื่อวันที่ 21 กันยายน พ.ศ.2543 วรรณกรรม เรื่องนี้ได้รับคัดเลือกให้เป็น 1 ใน 100 หนังสือดีที่เด็กและเยาวชนไทยควรอ่านจาก คณะวิจัยหนังสือดีวิทยาศาสตร์ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (<http://www.chulabook.com>)

วรรณกรรมเรื่อง “ข้าวนอกนา” นี้แต่งโดยหม่อมหลวงศรีฟ้า (ลดาวัลย์) มหาวรรณ ซึ่งเป็นนักเขียนนวนิยาย เรื่องสั้น และสารคดีเกี่ยวกับชีวิตเจ้านายในวัง เจ้าของนามปากกา “ศรีฟ้า ลดาวัลย์” “สีฟ้า” และ “จุลลดา ภักดีภูมินทร์” ได้รับการเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ประจำปี พ.ศ. 2539

ด้วยลักษณะตัวบท (Text) เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทนวนิยายที่มีขนาด 130x180 มม. ข้าวนอกนาจึงเป็นนวนิยายที่มีจำนวน 2 เล่มจบ ในแต่ละเล่มแบ่ง ออกเป็นตอนๆ เล่ม 1 มี 44 ตอน จำนวน 520 หน้า เล่ม 2 เริ่มตอนที่ 45-88 จำนวน 44 ตอน จำนวน 480 หน้า รวมทั้งสิ้นมีทั้งหมด 88 ตอน จำนวน 1,000 หน้า มีการ

ตีพิมพ์วางจำหน่ายเป็นครั้งแรกเมื่อพ.ศ. 2516 และได้รับการตีพิมพ์เป็นจำนวนหลายครั้งจากหลากหลายสำนักพิมพ์ ดังนั้นผู้อ่านในสมัยนั้นจึงเป็นผู้ที่มีกำลังซื้อและรักที่จะเสพงานวรรณกรรม ขณะเดียวกันตัวบทดังกล่าวยังแพร่กระจายไปยังผู้อ่านตามหอสมุดสถาบันการศึกษาทั่วประเทศอีกด้วย

จากการนำเหตุการณ์ในสังคมไทยที่เกิดและปรากฏขึ้นจริงและนำมาผูกเป็นเรื่องราวผ่านตัวละครหลักคือ เตือนและดำ ประกอบกับการนำเรื่องใกล้ตัวซึ่งสามารถจับต้องได้มาสร้างเป็นนวนิยาย ทำให้ “ข้าวนอกนา” ได้รับการผลิตซ้ำหลายครั้งด้วยการตีพิมพ์จำนวนบ่อยครั้งจวบจนปัจจุบันในรูปแบบของวรรณกรรม รวมถึงการผลิตซ้ำด้วยการดัดแปลงตัวบทในรูปแบบอื่นๆ อาทิ การนำมาดัดแปลงเป็นภาพยนตร์ในปี พ.ศ.2518 กำกับการแสดงโดยเป็ยก โปสเตอร์ การถูกนำมาดัดแปลงเป็นละครโทรทัศน์ถึงสองครั้งด้วยกันทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพช่อง 7 เมื่อปี พ.ศ. 2523 นำแสดงโดยณัฐกานต์ เศรษฐบุตร และมีการนำกลับมาสร้างเป็นละครโทรทัศน์ใหม่อีกครั้งโดยออกอากาศ ระหว่างวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2533 ถึง 3 เมษายน พ.ศ. 2534 กำกับการแสดงโดยสุภาพกรณ์ ดิษยนันท์ นำแสดงโดยนันทนา บุญหลง(<http://www.thaifilm.com>) นอกจากนี้ล่าสุดคณะละครมหาวิทยาลัยกรุงเทพโดยพรรณศักดิ์ สุขี ได้ดัดแปลงบทจากการได้หยิบยกเอาวรรณกรรมไทยเรื่อง “ข้าวนอกนา” มาดัดแปลงเป็นบทละครเพลงและจัดแสดงในเทศกาล The Repertoire 2010 เพื่อสะท้อนแก่นความคิด (Theme) เรื่องความแตกต่าง คุณค่าที่แท้จริงและได้จัดแสดงไปเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2553 ที่ผ่านมา (http://www.bu.ac.th/knowledgecenter/executive_journal) ล่าสุดบริษัทอาร์เอสโปรดิวซ์ชั่นได้นำข้าวนอกนามาผลิตเป็นละครโทรทัศน์ออกอากาศทางช่อง 8 (ผู้ชมต้องติดตั้งกล่องสัญญาณของบริษัทดังกล่าวเท่านั้น) เผยแพร่ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2556

แม้ว่างานวิจัยนี้จะใช้ข้อมูลจากตัวบทแรกซึ่งเป็นตัวบทดั้งเดิมคือนวนิยายเพียงอย่างเดียวในการค้นหากลวิธีทางภาษาในการสื่อแนวคิดอัตลักษณ์เมียฝรั่ง แต่ผู้วิจัยพบว่า “ข้าวนอกนา” ยังมีการผลิตซ้ำและการกระจายตัวบทในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ ภาพยนตร์ ละครโทรทัศน์ หรือละครเวทีเพลงซึ่งเป็นการตอกย้ำให้เห็นว่าเรื่องเมียฝรั่งและ/หรือการที่หญิงไทยมีสามีเป็นชาวตะวันตก

ตลอดจนผลผลิตจากที่เป็นลูกครึ่งหรือลูกผสมก็ยิ่งได้รับความสนใจจากประชาชนทั่วไป

2. กลวิธีทางภาษาในการนำเสนออัตลักษณ์เมียฝรั่ง ในวาทกรรมเรื่องข่าวนอกนา

ผลการวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนออัตลักษณ์เมียฝรั่งในนวนิยายเรื่องข่าวนอกนานั้นพบหลายกลวิธี ได้แก่ การเลือกใช้คำศัพท์ การใช้อุปสรรค การกล่าวอ้างว่าเป็นความคิดของคนทั้งหมด การใช้มุขลบท การประชด และ การใช้ประโยคคำถาม เพื่อนำเสนออัตลักษณ์เมียฝรั่งดังนี้

2.1 การเลือกใช้คำศัพท์ (lexical choices)

การเลือกใช้คำศัพท์เป็นกลวิธีที่พบมากในการนำเสนอแนวความคิด “อัตลักษณ์เมียฝรั่ง” ในนวนิยายเรื่องข่าวนอกนา ผลการวิจัยพบว่ามีการเลือกใช้กลวิธีคำศัพท์แบบต่างๆ 4 กลวิธี ดังต่อไปนี้

(1) การใช้คำเรียกเมียฝรั่งที่มีความหมายเชิงลบเพื่อบอกลักษณะทางกายภาพด้านลบ การประชด การแบ่งกลุ่มและการไม่ให้เกียรติ

ผลการวิจัยพบว่ามีการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายเชิงลบเรียกเมียฝรั่งเพื่อสื่อเจตนาการดูถูกและการไม่ให้เกียรติ อาทิ *นั่งแม่, มัน, เมียเช่า, อีนั่น, นั่งเมียเช่า, ผู้หญิงย้งนั่น, เมียชื้อ, เมียขาย, ผู้หญิงพรรคนั่น, กระหรี, ผู้หญิงชั่วคราว, แม่ชู้ยๆ*

ตัวอย่างที่ 1⁶: “วะ จะให้ประกาศว่าแกชื้อดำ เป็นลูกพวกทหารนิกรกับแม่ กะ.....จิ้งรี” นายพรพัฒน์ยังคำว่า หรี ไว้ ไม่ได้พูดเต็มคำออกไป (ข่าวนอกนา เล่ม 2 หน้า 67)

การใช้คำเรียกเมียฝรั่งพบว่า มีการใช้คำที่มีความหมายเชิงลบ เพื่อสื่อเจตนาการใช้ในลักษณะประชดเพื่อเสียดสีหรือล้อเลียน เช่นการดัดแปลงชื่อให้ออกเสียงหรือความหมายใกล้เคียงกับภาษาอังกฤษ เช่น ผู้หญิงชื้อ เพลิน

⁶ ตัวอย่างที่ยกมาประกอบผู้วิจัยยังคงการสะกดคำตามรูปคำที่ปรากฏในต้นฉบับ

แปลงตัดเป็น เพิร์ล (Pearl) แม่เพิร์ล แม่ไข่มุก หรือ ผู้หญิงชื่อกุหลาบ เป็น โรส (Rose) จากการวิจัยพบคำเรียกที่เป็นการประชดเสียดสีดังนี้ *ยอดหญิง, แม่เพิร์ล, แม่ไรต์, ภริยาชั่วคราว, โรสของพวกเขา, ยอดหญิงไทย*

ตัวอย่างที่ 2: **แม่เพิร์ล** หรือชื่อดั้งเดิมว่านางสาวเพลินตอบเป็นภาษาฝรั่งปนไทย ยกมือไม่ประกอบไปด้วยว่า

(ข้าวนอกนา เล่ม 1 หน้า 49)

การใช้คำเรียกเมียฝรั่งยังพบอีกว่า เป็นการใช้เพื่อบอกลักษณะทางกายภาพของเมียฝรั่งอีกว่าเป็นผู้ที่มีผิวดำ อายุยังน้อย ได้แก่ *หม่อมกะปิ, แม่สาวน้อย* ดังตัวอย่างที่ 3 นอกจากนี้การใช้คำเรียกยังสื่อความหมายของการแบ่งกลุ่มพวกเขาและพวกเราอีกด้วย อาทิ *ผู้หญิงอย่างพวกแก, พูหญิงพวกนี้*

ตัวอย่างที่ 3: “เยส เยส” **หม่อมกะปิ** ส่งภาษาทั้งปากและมือ

(ข้าวนอกนา เล่ม 1 หน้า 46)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้นพบว่า คำเรียกเมียฝรั่งทั้งหมดเป็นคำที่มีความหมายด้านลบ นอกจากนี้ใช้เพื่อวัตถุประสงค์ประชดและเสียดสีแล้ว คำเรียกเมียฝรั่งยังสร้างแนวความคิดเกี่ยวกับ อัตลักษณ์เมียฝรั่งเรื่อง ลักษณะทางกายภาพของเมียฝรั่งที่มีผิวดำ คิ้วดำ และการเป็นผู้หญิงที่ไม่ได้รับการยกย่องหรือการให้เกียรติตลอดจนการแบ่งกลุ่มพวกเขาและพวกเรา

(2) การใช้คำขยายคำเรียกเมียฝรั่งที่มีความหมายเชิงลบขยายคำเรียกเมียฝรั่งเพื่อบอกลักษณะทางกายภาพ การแต่งตัว ลักษณะนิสัย การเป็นผู้ที่มีการศึกษาน้อยและเป็นผู้ที่มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กลวิธีการใช้คำขยายคำเรียกเมียฝรั่ง พบการสร้างความหมายที่สื่อถึงอัตลักษณ์เมียฝรั่งทางกายภาพว่าเป็นผู้หญิงมีอายุ ไม่สวยมีรูปร่างผอมตัวเล็ก ไม่สูง และมีลักษณะสุขภาพร่างกายที่ไม่ดีนัก ดังตัวอย่างที่ 4, 5, 6 และ 7

ตัวอย่างที่ 4: ผู้หญิงที่มาด้วยตัวเล็กนิดเดียว ศรีษะยังไม่ถึงไหล่นิโกรเลย
(ข้าวนอกนา เล่ม 1 หน้า 38-39)

ตัวอย่างที่ 5: ก็หล่อนอยู่กับฝรั่งนิโกรจนเคยชิน พวกนั้นไม่ต้องการความอ่อน
หวานมากกว่าการปรนนิบัติให้ถูกอกถูกใจดอก น่าเสียดายที่
หล่อนแก่เกินไปเสียแล้ว
(ข้าวนอกนา เล่ม 1 หน้า 363)

ตัวอย่างที่ 6: ผู้หญิงคนนั้นฝ่ายพอม ผิวคล้า ถึงจะแต่งหน้าแต่งตัวเอาไว้อย่าง
เต็มที แต่ก็ปิดบังร่องรอยของความทรุดโทรมเอาไว้ไม่ได้ ดูน่า
สมเพชยิ่งกว่างดงาม
(ข้าวนอกนา เล่ม 1 หน้า 348)

ตัวอย่างที่ 7: อีกไม่กี่ชั่วโมงต่อมา ผู้หญิงผิวคล้าพอมมโรคนในเครื่องแต่งกาย
ดูฉูด ก็ย่ำมึมเย่มๆ มองๆ อยู่หน้าบ้านที่มีป้ายแผ่นทองจารึก
เอาไว้ว่า ..
(ข้าวนอกนา เล่ม 1 หน้า 352)

การใช้คำขยายคำเรียกยังพบเพื่อใช้ในสร้างอัตลักษณ์เมียฝรั่ง
เกี่ยวกับการแต่งเนื้อแต่งตัวที่จัดจ้าน ด้วยเสื้อผ้าสีฉูดฉาด การแต่งหน้าที่เข้มและ
ไม่สะอาดเช่น *หน้าคล้าจัดที่แต่งตาทาปากเสียจนดูเกือบฉูดฉาดอย่างทันสมัย,
เขียนคิ้วเขียนตาและทาปากแดงเข้มผิวหน้าให้คล้ากว่าที่คล้าอยู่แล้ว...*, ผู้หญิงที่
ไม่ถือเนื้อถือตัว จากผลการวิจัยยังพบการการใช้ขยายคำเรียกที่เสนอแนวความคิด
เกี่ยวกับลักษณะนิสัยด้านลบ กล่าวคือ *ความเห็นแต่ตัว, กิริยาจัดจ้าน และไม่ถือตัว*
ตามวิถีปฏิบัติของหญิงไทยเช่น *ท่าทางจัดจ้านไป, ความเห็นแต่ตัวของพ่อแม่*

(3) การใช้คำกริยาแสดงอาการหรือความรู้สึกของเมียฝรั่ง เพื่อสื่อ
ถึงการไม่รักลูกและไม่แสดงหน้าที่ของความเป็นแม่ การเป็นผู้ที่มีความขัดสนทาง
ด้านการเงินและเห็นแก่เงิน การเป็นผู้หญิงที่ต้องออกมาทำงานหาเลี้ยงชีพ และ
การเป็นผู้หญิงที่ฝึกฝนในกามารมณ์

ผลการวิจัยพบว่ามีการใช้คำกริยาแสดงอาการหรือการกระทำของเมียฝรั่งเป็นจำนวนมากซึ่งการสร้างที่ถูกนำเสนอมากที่สุดคือ การที่เมียฝรั่งไม่แสดงบทบาทและหน้าที่ความเป็นแม่ ทอดทิ้งไม่ดูแล และทำร้ายจิตใจบุตรอันเป็นสาเหตุมาจากความไม่ตั้งใจให้เกิดและการไม่รู้จักรักการควบคุมกำเนิดดังตัวอย่างที่ 8, 9, 10

ตัวอย่างที่ 8: อีลูกนิโกรนี้ **พอแม่มันไม่เลี้ยงแล้ว** ยังไม่เจียมตัว ที่นี้จะชนอีกมัย จะชนอีกมัย.

(ข้าวนอกนา เล่ม 1 หน้า 4)

ตัวอย่างที่ 9: “ไอ้ย..**ลงทิ้ง**ไปเป็นปียังงี้ จ้างให้ก็**ไม่มีวันกลับมา**ทำทางมันรัก ลูกมันเมื่อไหร่ มันยังหาเงินคล่องอยู่มันก็โยนมายังงั้นเอง มัน**ไม่ได้เต็มอกเต็มใจให้เกิดนี้** อยากเสือกมาเกิดเองทำไม”

(ข้าวนอกนา เล่ม 1 หน้า 31)

ตัวอย่างที่ 10: ถ้าใครๆรู้ว่าดำเป็นเพียงเด็กผู้หญิงลูกนิโกร ซึ่งมี**กำเนิดขึ้นมาโดยพ่อแม่ไม่ตั้งใจ**

(ข้าวนอกนา เล่ม 2 หน้า 62)

นอกจากนี้ยังพบการใช้คำกริยาแสดงอาการ หรือความรู้สึกของเมียฝรั่งที่สื่ออัตลักษณ์ว่า เมียฝรั่งเป็นผู้ที่มีปัญหาทางการเงิน และเป็นผู้ที่ต้องการเงิน ดังตัวอย่างที่ 11, 12, 13 จึงต้องออกมาทำงานและเลี้ยงชีพด้วยตัวเอง ดังตัวอย่างที่ 14

ตัวอย่างที่ 11: “ฉันนะจ๊ะ จะให้ใครต่อใครเขาไปหลายหนแล้ว แต่ยังคงกลัวแม่มันจะเกิด**กระดะมาทวงลูก** มันเข้า นี่ถ้าสองสามเดือน**ยังไม่ส่งเงินมา**ละก็ ต้องให้เขาไปแน่ๆ ใครจะมามันั่งเลี้ยงมันอยู่”

(ข้าวนอกนา เล่ม 1 หน้า 9)

ตัวอย่างที่ 12: จะเอากลับบ้าน รีจะไปขูเอาเงิน

(ข่าวนอกนา เล่ม 1 หน้า 351)

ตัวอย่างที่ 13: “ถ้าฉันทายไม่ผิด แม่ไรต์เองก็คงจะยังตั้งเนื้อตั้งตัวไม่ติดหรือก
ส่งสารเด็กมันเปล่าๆ..”

(ข่าวนอกนา เล่ม 1 หน้า 352)

ตัวอย่างที่ 14: “ตอนนั้นมันยังหาकिनคล่องอยู่ ถึงไม่มาหา มันก็ยังส่งเงินส่งทอง
มาเป็นค่าจ้างเลี้ยง แต่หลังๆ นี่หายไปเกือบปีแล้ว ให้อะไรก็ชักหน้า
ไม่ถึงหลัง ยังจะต้องแบกนังสองคนนี่ไว้บนหลังอีก เฮอ...แยม”

(ข่าวนอกนา เล่ม 1 หน้า 8)

นอกจากนี้ยังพบว่าข่าวนอกนายังสร้างให้เมียฝรั่งมีลักษณะ
หรือพฤติกรรมด้านลบโดยกิริยาจืดจาง มีความรู้่น้อย มีพฤติกรรมที่สื่อ่นัยยะเรื่อง
เพศอันมาจากการขายบริการ และไม่รู้จักการควบคุมกำเนิดเช่น *ดัดจริต, ยกขาขึ้น*
ไขว่ห้าง อัดบุหรี่, บั้ม, ส่งภาษาหึงปากและมี

(4) การใช้คำกริยาแสดงอาการหรือความรู้สึกด้านลบของคนทั่วไป
ต่อเมียฝรั่งเพื่อสื่อให้เห็นว่าเมียฝรั่งถูกผู้คนในสังคมดูถูก การถูกต่อว่า รวมถึง
ความกลัว *หวาดระแวง, อับอาย, เกลียด, รังเกียจ* ของคนในสังคมที่จะคบค้า
สมาคมกับเมียฝรั่งด้วย

ผลการวิจัยพบว่ามีการใช้คำกริยาแสดงอาการหรือความรู้สึกของ
บุคคลอื่นที่มีต่อเมียฝรั่งโดยพบว่า การที่ได้รู้จักใกล้ชิดหรือสมาคมกับเมียฝรั่ง
ก่อให้เกิดความกลัว ความวิตก หวาดระแวง อยู่ในภาวะเสี่ยง เป็นความผิดและ
เป็นเรื่องอภัพหากได้เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว ดังตัวอย่างที่ 15, 16, 17, 18

ตัวอย่างที่ 15: “พอเป็นพวกนิโกร แม่ก็พวกเมียเซ่านั่นแหละคะ ที่เลี้ยงเอาไว้นี้ก็
นับว่าเสี่ยงอยู่ไม่น้อย ไม่รู้ว่าโตขึ้นนิสัยใจคอจะเป็นยังไง แต่ก็ตาม
บุญตามกรรมเถอะคะ เราเอาบุญเข้าไว้ก็พอแล้ว จริงไหมคะ”

(ข่าวนอกนา เล่ม 1 หน้า 138)

ตัวอย่างที่ 16: “ไอ้คิดนะคิดได้ดอก แต่ความรู้สึกของมันคอยจะคัดค้านเสียร่ำไป
ว่า มันไม่ได้ออกมาจากท้องแม่เขมจริงๆ ไม่ได้มีเชื้อสายอะไรกับ
เรา อดกลัว ไม่ได้ว่าเลือดของแม่มันจะแรง”
(ข้าวนอกนา เล่ม 1 หน้า 62)

ตัวอย่างที่ 17: ไม่อยากพบเพื่อนๆ ไม่อยากให้เขามองดูหล่อน มันหวาดระแวง
ไปหมดว่าเขาคงรู้ “กำพืด” ของหล่อน
(ข้าวนอกนา เล่ม 2 หน้า 405)

ตัวอย่างที่ 18: “คุณนายนี่อภัพนะ มีลูกไม่ดีสักคน นี่ก็เพิ่งได้ข่าวว่าลูกสาวคน
โตได้ผู้ฝรั่ง จะพาผู้กลับมาเมืองไทย แก่ไม่เคยเห็นเขาหรือ
เขาไปเมืองนอกตั้งแต่แกยังไม่มาอยู่ที่นี่นะ สิบบปีแล้ว คุณนาย
ส่งไปตั้งแต่ยังเด็กๆ”
(ข้าวนอกนา เล่ม 1 หน้า 332)

นอกจากนี้การรู้จักหรือคบค้าสมาคมกับเมียฝรั่ง หรือผู้หญิงที่มี
อาชีพเป็นเมียเท่านั้น ข้าวนอกนายังเสนอแนวคิดว่าเป็นเรื่องที่น่าอัปยศ และเป็น
ปมด้อย ดังตัวอย่างที่ 19

ตัวอย่างที่ 19: “เด็กมันไม่รักดี เราผิดเองที่ไม่เชื่อเรื่องเชื้อสาย เรื่องกรรมพันธุ์....
เพียงแต่ห้ามไม่ให้ติดต่อกับผู้ชาย มันทำตัวของมันเองได้ถึงเพียง
นี้ ก็เห็นจะต้องเลิกกันที่ เคราะห์ดีที่ไม่ใช่ลูกแท้ๆ ไม่งั้นก็ไม่รู้หม้อ
นกันว่าจะต้องอายเขาลักแค่ไหน”
(ข้าวนอกนา เล่ม 2 หน้า 438)

ผลการวิจัยยังพบอีกว่า กลวิธีการใช้คำกริยาแสดงอาการหรือความ
รู้สึกของบุคคลทั่วไปที่มีต่อเมียฝรั่งหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องว่าเป็นบุคคลที่ไม่น่าคบหา
สมาคมด้วย เช่น การด่า, การล้อเลียน, การเหยียดหยาม, การประจาน, การฟ้อง,
รังเกียจหรือเกลียด

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นความคิดและความเชื่อ ตลอดจนการกระทำ ด้านลบที่คนโดยทั่วไปมีต่อเมียฝรั่งหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเมียฝรั่งว่า หากเข้าไปเกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าวจะทำให้ตนนั้น เกิดความวิตกกังวล อยู่ในภาวะ ความเสี่ยง เกิดความอับอายและเป็นปมด้อย บุคคลภายนอกจึงแสดงออกกับ เมียฝรั่งหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเมียฝรั่งด้วยการด่า ประจาน เกลียด รังเกียจ จนไม่อยากคบค้าสมาคมด้วย

2.2 การใช้อุปลักษณ์

อุปลักษณ์ คือ การเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง โดยสิ่งที่นำมา เปรียบนั้นมาจากวงความหมายที่ต่างกัน และมีวิธีการถ่ายทอดความหมายจาก วงความหมายต้นทางซึ่งเป็นแบบเปรียบเทียบ(source domain) ไปยังวงความหมาย ปลายทางซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกเปรียบเทียบ(target domain) (Lakoff and Johnson, 1980: 5-9; Kövecses, 2002: 4)

ผลการวิจัยพบว่าการใช้อุปลักษณ์ในนวนิยายเรื่อง ข้าวนอกนา นี้ พบการใช้อุปลักษณ์ที่หลากหลายได้แก่ การใช้**อุปลักษณ์เมียฝรั่งเป็นสิ่งมีชีวิต** (ชวานา, แม่ค้า, สัตว์, นก, ผลไม้, ดอกไม้) การใช้**อุปลักษณ์เมียฝรั่งเป็นสินค้า หรือสิ่งของ** (บ้าน, สินค้า, สิ่งของ, สิ่งพิมพ์) อุปลักษณ์ดังกล่าวนำเสนอแนวคิด อุดมลักษณ์เมียฝรั่งเรื่องการขายบริการทางเพศ ชีวิตที่ไม่มีคุณค่าหรือการไม่ได้รับความสำคัญ หรือการเกิดมาของลูกที่ไม่ได้มาจากความรักหรือความตั้งใจ แต่เกิด มาจากความต้องการเงินที่มาจากการซื้อขาย

ตัวอย่างที่ 20: “เอ็งนะ โตเป็นสาวขึ้น ถ้ามีพวกฝรั่งมันเข้ามาเยอะๆ อีก็คงขาย ดีหรือก ฝรั่งมันชอบผู้หญิงดำเนื้อแน่นๆ แม่ของเอ็ง**ขายดีนี่**”
(ข้าวนอกนา เล่ม 1 หน้า 13)

ตัวอย่างที่ 21: “แปลกจังนะคะครู **เข้าบ้าน เข้ารถ เข้าหนังสือ** ไม่ยกแปลก แต่ **เข้าคน**เป็นเมียนี่แปลกจัง”
(ข้าวนอกนา เล่ม 1 หน้า 170)

ตัวอย่างที่ 22: “ว่า...นี่อะไระ แม่! ใจดำ หน้าตามันบอกยี่ห้อชัดๆ นี่หว่า...”
(ข้าวนอกนา เล่ม 1 หน้า 405)

ตัวอย่างที่ 23: “ไม่แต่คำดอก เด็กที่ถือกำเนิดมาในสภาพคล้ายกับข้าวนอกนาที่ เขาไม่ได้ตั้งใจหว่านอีกมากมายหลายคนก็เช่นกัน”
(ข้าวนอกนา เล่ม 1 หน้า 24)

ผู้วิจัยยังพบการใช้มโนอุปลักษณะเมียดั้งเป็นโรคที่สามารถติดต่อได้ทางพันธุกรรม อุปลักษณะนี้ใช้เพื่อเสนออัตลักษณ์เมียดั้งด้านลบ อันหมายถึงพฤติกรรมที่ไม่ควรเอาเป็นแบบอย่างในเรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ พฤติกรรมก้าวร้าวและเห็นแก่เงิน

ตัวอย่างที่ 24: “เราอย่าเพิ่งออกไปพูดอะไรกับใครนะคำ อยู่ที่นี่แหละเดี๋ยวค่อย ออกไปร้องเพลงอีก ตอนนี้อยู่ใครๆ เขาคิดว่าเราเป็นนิโกรจากอเมริกา คนเรามันเป็นโรคเห่อของสิ่งจากต่างแดนมันก็ต้องหลอกกันอยู่อย่างนี้แหละ ขึ้นให้รู้ว่าเธอเป็นใคร ใจที่เห่อว่าร้องเพลงเพราะก็จะกลายเป็นตีหน้าแบ้”
(ข้าวนอกนา เล่ม 2 หน้า 54)

ตัวอย่างที่ 25: “เออ...เลือดแม่มันแรง อีกหน่อยเอะได้ท้องป่องออกมาหาพ่อ ไม่เจอเหมือนตัวมันเองหรอก”
(ข้าวนอกนา เล่ม 2 หน้า 267)

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบการใช้แสลงหรือสำนวนเพื่อใช้ในกาเปรียบเทียบเพื่อเสนอพฤติกรรมของเมียดั้งที่สื่อไปในเรื่องของเพศและกามารมณ์

ตัวอย่างที่ 26: “เอ็งชื่อนิ่งดำไซ้สวรรค์ก็แล้วกัน นิ่งดำ โตขึ้นจะได้บริการไซ้ประตู สวรรค์ยังคงกะแม่ของเอ็ง”
(ข้าวนอกนา เล่ม 1 หน้า 77)

จากการวิเคราะห์หักลวิธีทางภาษาพบว่ามีการใช้มูลบทเพื่อเสนอแนวความคิดว่าเมียฝรั่งมีสามีคนไทยขณะเป็นเมียเข้าไปด้วยและถูกทำร้ายจากสามีคนไทย ขณะเดียวกันมูลบทยังถูกนำมาใช้เพื่อเสนอแนวความคิดว่าเมียฝรั่งเป็นผู้ที่มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ยากลำบาก ดังตัวอย่างที่ 31, 32

ตัวอย่างที่ 31: ลุงหวัดไม่ได้บอกว่า พวกขาประจำของลุงหวัดก็คือผู้หญิงที่ทำงานตามคลับ ลุงหวัดมีคนโดยสรวาประจำเป็นผู้หญิงทำงานตามคลับหลายคน พวกหล่อนเหล่านี้ชอบโดยสรวทของลุงหวัดเพราะอายุมาก สุภาพไม่แตะโลม เวลาที่หล่อนมีเพื่อนชายโดยสรวไปด้วยก็ไม่สอดรู้สอดเห็น

(ข้าวนอกนา เล่ม 1 หน้า 272)

ตัวอย่างที่ 32: “ก็ลองดูซิ แม่ไม่ตามฆ่าเสียก็อย่าเรียกว่าอีกุหลาย” หล่อนเน้นเสียงหล่อนก็เหมือนผู้หญิงแบบหล่อนอีกหลายคนนั่นแหละ ถึงเขาจะเห็นแก่ตัวและโหดร้ายรุนแรงในบางครั้ง หล่อนก็รักและหวงแหนเขา

(ข้าวนอกนา เล่ม 1 หน้า 455)

จากตัวอย่างทำให้อนุมานได้ว่าเมียฝรั่งเหล่านี้ก็ได้คบชายไทยหรือสามีคนไทยไปด้วยขณะที่ทำงานภาคบริการหรือการเป็นเมียเช่า ขณะเดียวกันพวกเธอก็ถูกสามีคนไทยทำร้ายร่างกาย

ตัวอย่างที่ 33: หล่อนกลับเข้ามาห้องแถวเก่าๆ...คนอยู่ส่วนมาก ก็เป็นหญิงและชายประเภทเดียวกับหล่อนและ เขา ของหล่อน

(ข้าวนอกนา เล่ม 1 หน้า 362)

จากตัวอย่างที่ 33 นอกจากการนำเสนอแนวความคิดเกี่ยวกับเมียฝรั่งที่มีสามีคนไทยไปด้วยขณะเดียวกันแล้ว พวกเธอยังมีสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ไม่สะดวกสบายนัก

2.5 การประชด (Irony)

ณัฐพร พานโพธิ์ทอง กล่าวว่า ไกรย์ จัดให้การประชดประชันเป็นตัวอย่างหนึ่งของความหมายซึ่งบ่งเป็นนัยที่ได้จากการละเมิดหลักคุณภาพ การหา นัยและความหมายของการพูดประชดประชันต้องตีความหรือถอดรหัส และต้องตั้ง อยู่บนสมมติฐานที่ว่าคำพูดกล่าวถ้อยคำนั้นๆ โดยยึดหลักการร่วมมือในการสนทนา (อ้างถึงใน สุจริตลักษณ์ ดีผดุง. 2552:70)

ด้วยลักษณะของนวนิยายซึ่งมีบทสนทนาเพื่อใช้ดำเนินเรื่องของ ตัวละครประกอบในนวนิยายเรื่องข้าวอกนา จึงพบการประกอบสร้างด้วยบท สนทนาการประชดเสียดสีของตัวละครแสดงแนวความคิด อุดลักษณะของเมียฝรั่ง ได้แก่ การไม่รักและเอาใจใส่ต่อบุตร ลักษณะนิสัยด้านลบที่ไม่เรียบร้อยและสื่อน นัยยะในเรื่องที่ข้องเกี่ยวกับกามารมณ์ เมียฝรั่งที่มีเป็นจำนวนมากทั้งใน ประเทศไทยและประเทศข้างเคียง ดังตัวอย่างที่ 34, 35, 36

ตัวอย่างที่ 34: “ไอ้ย..ลงทิ้งไปเป็นปียังงี้ จำให้ก็ไม่มีวันกลับมาทางมัน รักลูกมันเมื่อไหร่ มันยังหาเงินคล่องอยู่มันก็โยนมาอย่างงั้นเอง มันไม่ได้เต็มอกเต็มใจให้เกิดนี้ อายากเสือกมาเกิดเองทำไม”
(ข้าวอกนา เล่ม 1 หน้า 31)

ตัวอย่างที่ 35: “นั่นซี ฉันทักว่างั้นแหละ เชื่อมั่นไม่ทิ้งแถวไปได้หรอก ครูสมปอง เป็นครูผู้ช่วย แม่นี้แกถึงได้อี้อันัก”
(ข้าวอกนา เล่ม 1 หน้า 201)

ตัวอย่างที่ 36: “ลูกอีนังเมียเขาไม่ได้มีแต่แกคนเดียว เยอะแยะไปทั้งเมือง ไทย เรื่องอะไรแกจะมาเตือนร้อน ออกรับแทนไปเสียหมด”
(ข้าวอกนา เล่ม 1 หน้า 406)

2.6 การใช้ประโยคคำถาม (Rhetorical question)

พจนานุกรมศัพท์ภาษาศาสตร์ (ภาษาศาสตร์ประยุกต์) ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2553:387) ให้ความหมายไว้ว่า คำถามที่ไม่คาดหวัง

คำตอบจากผู้ฟัง เป็นประโยคที่มีโครงสร้างของประโยคคำถามแต่มีความหมายเป็นประโยคบอกเล่า โดยอาจใช้เพื่อให้ผู้ฟังคล้อยตามความเห็นของตน แนะนำหรือเพื่อขอร้อง

ผลการวิจัยพบว่ามีการใช้ประโยคคำถาม ที่ไม่ต้องการคำตอบ เพื่อนำเสนอแนวคิดอัตลักษณ์เมียฝรั่งเรื่อง การเป็นผู้หญิงที่ให้ความสำคัญกับเงิน การเป็นเมียฝรั่งเป็นเรื่องที่น่าอับอายและน่าเกลียด ดังตัวอย่างที่ 37, 38

ตัวอย่างที่ 37: “มันไม่ยอมให้ก็แฉังความชีวะนังคนเลี้ยงมันไม่มีสิทธิ์จะเอาลูกของเราโยกให้คนอื่นเฉยๆ หรอก เชื่อเถอะ...ไปแฉังความที่โรงพัก พ่อแม่ใหม่ของมันชี้คร้านจะตาเหลือกรีบวิ่งแจ้นมาหาแกเอง ทีนี้ แกจะเอาอะไรละ ลูกหรือเงิน..”

(ข้าวนอกนา เล่ม 1 หน้า 365)

ตัวอย่างที่ 38: “...หากประวัติของเธอเป็นลูกครึ่งพอนิโกรและแม่ไทยเธอก็ได้ชื่อว่าเป็นคนไทย จะไป รังเกียจเดียดฉันท์เธอทำไม หรือว่า หากเธอเป็นนิโกรส่งตรงจากอเมริกาละก็ฟังเธอร้องเพลงได้สนิททุกว่่าที่เธอเป็นคนไทย..”

(ข้าวนอกนา เล่ม 2 หน้า 378-79)

3. อัตลักษณ์เมียฝรั่งในนวนิยายเรื่อง “ข้าวนอกนา”

จากตัวอย่างกลวิธีทางภาษาที่ได้นำเสนอไปแล้วนั้นจะเห็นว่า นวนิยายเรื่อง ข้าวนอกนาได้นำเสนอแนวคิดอัตลักษณ์ของเมียฝรั่ง 8 อัตลักษณ์ได้แก่ (1) ผู้หญิงที่มีปัญหาทางการเงินและหลงใหลในวัตถุเงินทอง (2) ผู้หญิงที่ไม่แสดงบทบาทและหน้าที่ของแม่ที่ดี (3) ผู้หญิงที่มีลักษณะทางกายภาพด้านลบ กล่าวคือเป็นผู้หญิงที่มีทั้งอายุน้อย และสูงอายุน มีผิวดำคล้ำ ผอมเล็กไม่สูง เนื้อแน่น และมีสุขภาพร่างกายที่ไม่ดี (4) ผู้หญิงที่ไม่มีคุณค่าและไม่ได้รับความสำคัญด้วยการถูกสังคมดูถูก ไม่ให้เกียรติ ประชดเสียดสีและล้อเลียน (5) ผู้หญิงที่มีลักษณะนิสัยเห็นแก่ตัว มีกิริยาไม่ถือตัวจัดจ้านและมีนิสัยเยาะเย้ยไปถึงพฤติกรรมทางเพศ

(6) ผู้หญิงที่ดูไม่สะอาด แต่งตัวจัดจ้านด้วยเสื้อผ้าและการแต่งหน้า (7) การเป็นผู้หญิงที่มีความรู้ น้อยและมีชีวิตที่ยากลำบาก ต้องทำงานเพื่อหาเลี้ยงชีพตัวเอง (8) ผู้หญิงที่มีสามีคนไทยไปด้วยและถูกสามีคนไทยทำร่างกาย ผู้วิจัยจะสรุปว่าแต่ละอัตลักษณ์นั้นสื่อด้วยกลวิธีทางภาษาอย่างไรบ้างดังนี้

1. การเป็นผู้หญิงที่มีปัญหาทางการเงิน หลงใหลในวัตถุเงินทอง และเห็นเงินเป็นเรื่องสำคัญในลำดับต้นๆ โดยไม่สำนึกว่าเงินที่ได้มานั้นได้มาด้วยความถูกต้อง หรือไม่

กลวิธีทางภาษาในการนำเสนออัตลักษณ์นี้ได้แก่

1.1 การใช้คำกริยาแสดงอาการหรือความรู้สึกของเมียฝรั่งโดยพบคำกริยาแสดงอาการที่พูดและกล่าวถึงเมียฝรั่งโดยบุคคลอื่นและให้เมียฝรั่งเป็นผู้กระทำกริยานั้นได้แก่ ยังไม่ส่งเงินมา ได้เงินมันก็เอาทั้งนั้น ไปชู้เอาเงินยังตั้งเนื้อตั้งตัวไม่ติดหรอก ออกโซและมีท่าทางหิวกระหาย รักที่เห็นแก่เงินเห็นแก่ตัว โหยหาแต่เงิน

1.2 การใช้กรกรกล่าวอ้างของคนส่วนมากเพื่อเหมารวมว่าผู้หญิงที่เป็นเมียฝรั่งมีความหลงใหลในวัตถุและเงินทอง เช่น ผู้หญิงไทยในฐานะและสภาพแบบนี้เป็นส่วนมากชอบนักละ ทรย่นต่ออเมริกันคันหูลู และอเมริกันไก่ๆ

1.3 การใช้ประโยคคำถาม ซึ่งประโยคคำถามดังกล่าวเป็นประโยคที่ไม่ได้ต้องการ คำตอบ เพื่อสื่อโดยปรากฏคำถามประเภทให้เลือก เอาลูกหรือเงิน

2. การเป็นผู้หญิงที่ไม่แสดงบทบาทและหน้าที่ของแม่ที่ดี ไม่ดูแลและไม่เอาใจใส่ลูกด้วยการเลี้ยงดู แต่กลับทอดทิ้ง รวมถึงการทำร้ายจิตใจลูก

กลวิธีทางภาษาในการนำเสนออัตลักษณ์นี้

2.1 การใช้คำกริยาของเมียฝรั่งโดยพบคำกริยาอาการที่พูดและกล่าวถึงเมียฝรั่งโดยบุคคลอื่นและให้เมียฝรั่งเป็นผู้กระทำกริยานั้นได้แก่ ไม่เลี้ยงเอามาโยน จ้างให้เลี้ยง หายสาบสูญ เอามาทิ้ง ไม่เลี้ยงดู เอาไปทิ้งๆ ทำลายจิตใจเด็ก เทียวเอาไปฝากเขาเลี้ยง ไม่ตั้งใจ

2.2 การประชดเสียดสีโดยกล่าวถึงเมียฝรั่งว่าไม่รักลูก เช่น แม่แต่หมามันยังรักลูกของมัน ท่าทางมันรักลูกมันเมื่อไหร่ เป็นต้น

3. การเป็นผู้หญิงที่มีลักษณะทางกายภาพด้านลบกล่าวคือเป็นผู้หญิงที่มีทั้งอายุน้อย และสูงอายุ มีลักษณะผิวพรรณที่ดำคล้ำ รูปร่างผอมเล็กไม่สูง เนื้อแน่นและมีสุขภาพร่างกายที่ไม่ดี

กลวิธีทางภาษาในการนำเสนออัตลักษณ์นี้

3.1 การใช้คำเรียกเมียดั้งที่สื่อถึงลักษณะทางกายภาพได้แก่ *แม่สาวน้อย แหม่มกะปิ*

3.2 การใช้คำขยายคำเรียกที่สื่อถึงลักษณะกายภาพของเมียดั้งได้แก่ *ตัวเล็กนิดเดียว ไข่มุกดำ ฝ่ายผอม ผิวคล้ำ ผิวคล้ำผอมอมโรค เหี่ยวๆ ดำๆ*

3.3 การใช้การกล่าวอ้างเพื่อเหมารวมว่าผู้หญิงที่เป็นเมียดั้งเป็นลักษณะที่คนโดยส่วนมากชอบ *ฝรั่งมันชอบผู้หญิงดำเนื้อแน่นๆ*

4. การเป็นผู้หญิงที่ไม่มีคุณค่าและไม่ได้รับความสำคัญด้วยการถูกสังคมดูถูก ไม่ให้เกียรติ ประชดเสียดสีและล้อเลียน โดยมองว่าการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเมียดั้งเป็นเรื่องที่ผิด น่าอับอาย เสี่ยงและกลัวจึงทำให้สังคมมีการแบ่งกลุ่มพวกเขาพวกเขาเกิดขึ้น

กลวิธีทางภาษาในการนำเสนออัตลักษณ์นี้

4.1 การใช้คำเรียกชื่อเมียดั้ง เพื่อสื่อความหมายด้านลบ การดูถูก ประชดและการไม่ให้เกียรติ ได้แก่ *นังแม่ มัน เมียด่า อีนั้น นังเมียด่า ผู้หญิงยังงั้น เมียด้อ เมียดาย ผู้หญิงพรรคันัน กระหรี่ ผู้หญิงชั่วครว แม่ชู้ๆ ยอดหญิงแม่เฟิร์ล แม่ไรด์ ภรรยาชั่วครว โรสของพวกยี่ไอ ยอดหญิงไทย*

4.2 การใช้คำกริยาแสดงอาการหรือการกระทำด้านลบของคนทั่วไปต่อเมียดั้งเพื่อสื่อให้เห็นว่าเมียดั้งถูกผู้คนในสังคมดูถูก การถูกต่อว่า รวมถึงความกลัว หวาดระแวง อับอาย และความเกลียด รังเกียจของคนในสังคมที่จะคบค้าสมาคมด้วย โดยคำกริยาที่พบได้แก่ *ดำ เสี่ยง กลัว ล้อเลียน เกลียด วิตก วุ่นวาย อากัพ ประจาน ปมด้อย ผิด เหยียดหยาม*

4.3 การใช้อุปลักษณ์ เพื่อสื่อให้แนวคิดที่ว่า เมียดั้งไม่มีคุณค่าหรือได้รับความสำคัญเป็นบุคคลที่น่ารังเกียจด้วยการเปรียบเทียบให้เมียดั้งเป็น วัตถุสิ่งของสิ่งมีชีวิต เช่น *พืชหรือสัตว์ที่สามารถซื้อขายต่อรอง รวมถึงการเปรียบเทียบให้เมียดั้งเป็นโรคที่สามารถติดต่อกันทางพันธุกรรมได้*

4.4 การใช้ประโยคคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบเพื่อสื่อให้เห็นว่าการเป็นเมียฝรั่งเป็นผู้ที่น่าเกลียดและน่าอัปอาย *รังเกียจเดียดฉันท์เธอทำไมไม่อายบ้างหรือยัง*

5. การเป็นผู้หญิงที่มีลักษณะนิสัยด้านลบ กล่าวคือ มีความเห็นแก่ตัว มีกิริยาไม่ถือตัวกิริยาจัดจ้านและมีนัยยะสื่อไปถึงพฤติกรรมทางเพศ เป็นผู้ไม่รู้จักการควบคุมกำเนิด

กลวิธีทางภาษาในการนำเสนออัตลักษณ์นี้

5.1 การใช้คำขยายคำเรียกเมียฝรั่งเพื่อแสดงลักษณะความเห็นแก่ตัว กิริยาจัดจ้านไม่ถือตัว *ที่แก่แดดแก่ลม ความเห็นแต่ตัวของพ่อแม่ ท่าทางจัดจ้าน ไม่ถือเนื้อถือตัว*

5.2 การใช้คำกิริยาของเมียฝรั่งโดยพบคำกริยาอาการที่พูดและกล่าวถึงเมียฝรั่งโดยบุคคลอื่นและให้เมียฝรั่งเป็นผู้กระทำกริยานั้นเพื่อสื่อถึงพฤติกรรมของเมียฝรั่งที่ไม่ควบคุมการคุมกำเนิด *ไม่รู้จักควบคุมเอาไว้ให้ตีปล่อยให้ไหลออกมาได้*

5.3 การใช้การประชดเสียดสี เพื่อสื่อพฤติกรรมที่มีถึงนัยยะเรื่องเพศ

6. การเป็นผู้หญิงที่ดูไม่สะอาด แต่งตัวจัดจ้านด้วยเสื้อผ้าที่มีสีฉูดฉาดหรือเสื้อผ้าที่รัดรูปไซส์สรีระ รวมถึงการแต่งหน้าทาที่เข้มเกินปกติ

กลวิธีทางภาษาในการนำเสนออัตลักษณ์นี้

6.1 การใช้คำขยายคำเรียกชื่อเมียฝรั่งเพื่อแสดงลักษณะการแต่งกาย *เสื้อยืดคอกกว้างแขนงูด กางเกงสีสดตึงเปรี๊ยะ เสื้อผ้าสีฉูดฉาด ฉูดฉาดอย่างทันสมัย ปากแดงเข้ม ปากสีแดงสด หน้าตาไม่ใคร่สะอาด*

7. การเป็นผู้หญิงที่มีความรู้ที่น้อยที่มีพื้นเพมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และต้องทำงานเพื่อหาเลี้ยงชีพตัวเอง

กลวิธีทางภาษาในการนำเสนออัตลักษณ์นี้

7.1 การใช้คำกิริยาของเมียฝรั่งโดยพบคำกริยาอาการที่พูดและกล่าวถึงเมียฝรั่งโดยบุคคลอื่นและให้เมียฝรั่งเป็นผู้กระทำกริยานั้น เพื่อสื่อถึงการเป็นผู้ที่มีการศึกษาน้อยและต้องทำงานเพื่อหาเลี้ยงตัวเอง *ส่งเงินส่งทอง ส่งทั้งภาษาปากและภาษามือ*

7.2 การใช้มูลบท เพื่อสื่อถึงชีวิตที่ยากลำบากของเมียฝรั่ง

8. การเป็นผู้หญิงที่มีสามีคนไทยไปด้วยและถูกสามีคนไทยทำร่างกาย
อัตลักษณ์ดังกล่าวนำเสนอแนวคิดที่ว่าเมียฝรั่งมีสามีคนไทยควบคู่กับ
การมีสามีเป็นคน ต่างชาติด้วย ขณะเดียวกันพวกเขาก็ยังรักแม้ว่าจะถูกสามี
คนไทยของเธอทำร้ายร่างกาย

กลวิธีทางภาษาในการนำเสนออัตลักษณ์นี้

8.1 การใช้มูลบทเพื่อสื่อถึงการเป็นผู้หญิงที่คอบชู้ กล่าวคือมีสามี
ต่างชาติและมีสามีคนไทยไปด้วย โดยพวกเขารักและหวงแหนสามีคนไทยแม้ว่า
จะถูกสามีคนไทยทำร้ายร่างกายก็ตาม

สรุป

กลวิธีทางภาษาทำให้เราสามารถเรียนรู้วัฒนธรรม สภาพสังคมรวมถึง
อัตลักษณ์ของกลุ่มคน ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์
ระหว่างกลวิธีทางภาษากับการประกอบสร้างอัตลักษณ์เมียฝรั่งในวรรณกรรม
เรื่อง ข้าวนอกนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวบทเรื่องนี้ได้รับการผลิตซ้ำในรูปแบบต่างๆ
เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับข้อเท็จจริงในสังคมไทยว่า การแต่งงาน
ข้ามวัฒนธรรม (Cross-cultural marriage) หรือการแต่งงานข้ามชาติ (transnational
marriage) เป็นปรากฏการณ์เกิดขึ้นมานานแล้วในสังคมไทย และในช่วง 20 ปี
ที่ผ่านมาการแต่งงานของหญิงไทยกับชายชาวตะวันตกได้เพิ่มมากยิ่งขึ้นและ
มีแนวโน้มจะเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะกรณีของหญิงไทยในชนบทอีสาน
(ทินวัฒน์ สร้อยกุดเรือ, 2555)

อย่างไรก็ตาม จากการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมด้วยการเข้าไปพูดคุยกับ
เมียฝรั่ง (ทินวัฒน์ สร้อยกุดเรือ, 2555) พบว่า “เมียฝรั่ง” หลายคนแสดงความเสียใจ
และไม่พอใจกับการสื่อความหมายจากวาทกรรมสาธารณะนำเสนออัตลักษณ์เมีย
ฝรั่งด้านลบ อาทิ การเป็นผู้หญิงที่มีรูปร่างและหน้าตาไม่สวย การเป็นผู้หญิงที่ผ่าน
การสมรสหรืออยู่กับสามีคนไทย การเป็นผู้มีปัญญาและขัดสนทางด้านการเงิน
การเป็นผู้ที่มีความรู้หรือการศึกษาต่ำ เป็นต้น การเสนอชุดความคิดดังกล่าว
ส่งผลกระทบต่อจิตใจเมียฝรั่งและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ประหนึ่งเป็นโคลนที่ทับถม
พื้นที่ทางความหมายให้เมียฝรั่งมีพื้นที่อื่น(ที่สกปรก)ในสังคมค่อนข้างจำกัด

ในขณะที่เมื่อยี่สิบห้าปีที่ผ่านมาได้ใช้พื้นที่สาธารณะเช่น กระดานสนทนา เว็บบอร์ด เช่น คลับเมื่อยี่สิบห้าดอทคอม(www.clubmifarang.com) สร้างพื้นที่ทางความหมาย เพื่อตอบโต้วาทกรรมกระแสหลัก (ดำ จง ไ้การศึกษา) พื้นที่ดังกล่าวนอกจาก การแสดงความคิดเห็น การช่วยเหลือ การโต้ตอบระหว่างสมาชิกในกลุ่มจึงเป็น ทางออกเดียวที่เป็นความหวังให้ความจริงบางอย่างได้มีความหมายที่ชัดเจน

เอกสารอ้างอิง

- กฤษดาวรรณ หงส์ดารมภ์ และ จันทิมา เอี่ยมมานนท์, บรรณาธิการ. (2549). **มองสังคมผ่านวาทกรรม**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กฤษดาวรรณ หงส์ดารมภ์ และ อธิรุช โชคสุควณิช. (2551). วัจนปฏิบัติศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทิมา เอี่ยมมานนท์. (2549). **การศึกษาวาทกรรมเกี่ยวกับผู้ติดเชื้อเอดส์ ในสังคมไทยตามแนวปฏิพันธวิเคราะห์**. วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทิมา อังคพนิชกิจ. (2555). **เอกสารประกอบการสอนวิชา Discourse Analysis ภา.311. ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์**.
- ชนกพร อังศุวิริยะ. (2551). “ความเป็นหญิง” ในนิตยสารสตรีสาร (พ.ศ. 2491-2539): การศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาภาษาไทย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยพล พลเยี่ยม. (2542). **วิถีชีวิตของหญิงชนบทอีสานที่แต่งงานกับชาย ชาวต่างชาติกรณีศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาไทยคดีศึกษา (เน้นสังคมศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ณิชนกมล วานิชชัง. (2550). **การแต่งงานข้ามชาติของสตรีกับการเปลี่ยนแปลง ที่มีต่อครอบครัวและชุมชนในจังหวัดอุดรธานี**. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคมมหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- ทินวัฒน์ สร้อยกุดเรือ.(2555). “เมียดั้ง: ภาษาและการสื่อสาร” **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**. มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ปีที่ 29 ฉบับที่ 1.165-185.
- ทินวัฒน์ สร้อยกุดเรือ. (พฤศจิกายน 2555) สัมภาษณ์. เมียดั้ง. ต.ศรีสุทโธ อ.บ้านดุง จ.อุดรธานี.
- ธีระ บุษบกแก้ว.(2553). “กลวิธีทางภาษากับการนำเสนออัตลักษณ์ของตนเอง โดยกลุ่ม เกย์ออนไลน์”. **วารสารภาษาและวรรณคดีไทย**. ปีที่ 27 ฉบับ (ธันวาคม). 1-36.
- บัวพันธ์ พรหมพิงพิงและคณะ. 2548. **การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมของผู้หญิงในชนบทอีสาน**. สำนานา
- ปิยรัตน์ บัณฑิต.(2545). **กระบวนการลดความอ้วนของผู้หญิง: วาทกรรมการสร้างอัตลักษณ์ในวัฒนธรรมบริโภคนิยม**. ปริญญาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชรินทร์ ลาภานันท์ และคณะ. (2550). **การแต่งงานข้ามวัฒนธรรม: การศึกษาสถานภาพองค์ความรู้**. ขอนแก่น: ศูนย์วิจัยพหุลักษณะลุ่มน้ำโขง. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พิมพ์ภรณ์ บุญประเสริฐ.(2554). **วาทกรรมชาตินิยมของรัฐบาลไทย ตั้งแต่ พ.ศ.2475 ถึง พ.ศ.2550**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เพ็ญภา คาลัยสิงโต. (2553). **อุดมการณ์ทางเพศสภาพในพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหนังสือพิมพ์ไทย: การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาภาษาศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พจนานุกรมศัพท์ภาษาศาสตร์ (ภาษาศาสตร์ประยุกต์) ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. 2553.กรุงเทพมหานคร: ราชบัณฑิตยสถาน.
- ยาภา ลิวเจริญชัย. (2548). **การศึกษาเชิงปริศนาวิเคราะห์แบบทดสอบในนิตยสารไทย**.วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- รัชนิณี พงศ์อุดม. (2548). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับค่านิยมเกี่ยวกับความงาม: การศึกษาวาทกรรมโฆษณาเครื่องสำอางในภาษาไทย**.วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตนา บุญมัธยะ. (2548). “ภรรยาฝรั่ง: ผู้หญิงอีสานกับการแต่งงานข้ามวัฒนธรรม” **วารสารลุ่มน้ำโขง**. ปีที่ 1 ฉบับที่ 2. 1-54.
- วิภาดา รัตนดิลก ณ ภูเก็ต. (2554). **วาทกรรมโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสื่อภาษาไทยระหว่าง พ.ศ.2551-2553**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย,จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วุฒินันท์ แก้วจันท์เกตุ. (2553). **อุดมการณ์ความเป็นชายในวาทกรรมโฆษณาสินค้าและบริการสำหรับผู้ชายในนิตยสารผู้ชาย**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย,จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพร ภัคดีผาสุข. (2553). **โครงการวาทกรรม “ความเป็นผู้หญิง” ในนิตยสารสุขภาพและความงามภาษาไทย**. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริรัตน์ แอดสกุล. (2549). **การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมของผู้หญิงชนบทในเขตจังหวัดอุดรธานี**. ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาสังคมวิทยา, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สรณี วงศ์เบ็ญส์จัจ, ทัทยา จันทรมังกร และ ศตนันต์ เปียงบุญญา. (2549). **หนังสือสำหรับเด็กที่ได้รับรางวัล: การวิเคราะห์เชิงวาทกรรมและวรรณกรรม**. ใน *กฤษฎาดาวรรณ หงส์ลดารมภ์ และจันทิมา เอี่ยมมานนท์*, บรรณาธิการ. *พลวัตของภาษาไทยปัจจุบัน*. 187-221. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สีฟ้า. (นามแฝง). (2519). **ข่าวนอกนา.เล่ม 1,2**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์: คลังวิทยา.
- สุนทรรัตน์ สร้อยทองดี. (2552). **การนำเสนออุดมการณ์ความเป็นแม่ในวาทกรรมโฆษณาในนิตยสารสำหรับครอบครัว**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุจิตต์ลักษณ์ ดีผดุง. (2552). วิจารณ์ปฏิบัติการศาสตร์เบื้องต้น. นครปฐม: สถาบันวิจัย
ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.

สุภาวงศ์ จันทวานิชและคณะ. (2542). การย้ายถิ่นของหญิงไทยไปเยอรมัน:
**สาเหตุ ชีวิตความเป็นอยู่ และผลกระทบในประเทศไทยและ
เยอรมันนี.** กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Kövecses, Z. 2002. *METAPHOR: A Practical introduction*. New York: Oxford
University Press.

Lakoff, G. and M. Johnson. 1980. *Metaphors We Live By*. Chicago and
London: The University of Chicago Press.

Defina, Anna, *Discourse and Identity*. Cambridge University Press, 2006.

Fairclough, N. 1992. *Discourse and Social Change*. Cambridge: Polity
Press.

Fairclough, N. 1995. *Critical discourse analysis: the critical study of
language*. Longman: London and New York. Halliday, M

Panpothong, N. 2007. *Being unattractive is like having a disease:
On the advertising discourse of cosmetic surgery in Thai*. Paper
presented at the International

Phakdeephassook, S. 2007. *A Smart Person Knows How to Consume
Healthily: A Study of Advertising Discourse of Health Products
and Services*. Paper presented at the International Symposium
on Discourse, Communication, and Modernity. 2007, September
7. Bangkok, Thailand.

ออนไลน์

www.chulabook.com เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2556

www.ThaiFilm.com เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2556

www.bu.ac.th2knowledgecenter เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2556